

การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ
ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่*

Needs Assessment for Managing toward the Excellence of
Doi Kaeo Community Learning Center, Chom Thong
District, Chiang Mai Province

ภคภักดิ์ พุ่มพวง และสุบัน พรเวียง

Prakapat Phumphuang and Suban Pornwiang

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: prakapat.pk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) ศึกษาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ประธานและรองประธานศูนย์ฯ จำนวน 27 คน คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 75 คน รวมทั้งสิ้น 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์ PNI

modified

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ใน

*ได้รับบทความ: 27 กุมภาพันธ์ 2567; แก้ไขบทความ: 13 สิงหาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 5 กันยายน 2567

Received: February 27, 2024; Revised: August 13, 2024; Accepted: September 5, 2024

ระดับมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการบริหารบุคคล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.45$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($PNI_{\text{modified}} = 0.43$) ด้านการบริหารจัดการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$) และด้านการบริหารทรัพยากร ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; การบริหารจัดการ; ความเป็นเลิศ; ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

Abstract

This research is part of the Guidelines for Managing toward the Excellence of Doi Kaeo Community Learning Center, Chomthong District, Chiang Mai Province. The objectives of this research were: 1) to examine the current situation and desired conditions of management towards excellence of Doi Kaeo Community Learning Center, Chomthong District, Chiang Mai Province, and 2) to study the modified priority needs index of Managing toward the Excellence of Doi Kaeo Community Learning Center, Chomthong District, Chiang Mai Province. It is a quantitative research. The target groups involved 102 participants, including the chairpersons, vice chairpersons, and committee members of the community learning center, with 27 chairpersons and vice chairpersons and 75 committee members research instrument was a questionnaire, which was a 5-level estimator. Analyze the data with the mean, standard deviation, and the modified priority needs index (PNI_{modified}).

The findings are as follows:

1. The overall current state situation of management towards excellence of Doi Kaeo Community Learning Center, Chomthong District, Chiang Mai Province, in all aspects is at a moderate level and the overall desired conditions state overall in all aspects is at the highest level.

2. It was found that Human Resource management had the highest priority needs index ($PNI_{\text{modified}} = 0.45$). Followed by Budget management ($PNI_{\text{modified}} = 0.43$), Management ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$), and Resource management ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$), respectively.

Keywords: Needs; Administration and Management; Excellence; Community Learning Center

1. บทนำ

ในปัจจุบันสถานการณ์สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากผลกระทบหลายสาเหตุ อาทิ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรคอุบัติใหม่ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ (New Normal) (Woods et al., 2024) รวมทั้งในปัจจุบันเราอยู่ในโลกของ BANI world คือ โลกที่เต็มไปด้วยความเปราะบาง (Brittle) ความกังวล (Anxious) ความไม่แน่นอนยากที่จะคาดเดา (Nonlinear) และความไม่เข้าใจ (Incomprehensible) จากสภาพสังคม การแข่งขันทางธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมอย่างพลิกผัน (Disruptive innovation) (Zachosova, 2023, pp. 80-93) ซึ่งประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ ส่งผลกระทบไปสู่ประชาชนก่อให้เกิดความลำบากในการดำเนินชีวิต เนื่องจากขาดความมั่นคงในอาชีพและรายได้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2564) จากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นประเทศไทยได้พยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่มุ่งยกระดับคุณภาพคน เน้นการพัฒนาแบบพึ่งตนเองเรียนรู้ในวิถีชีวิตของคนในชุมชน พยายามให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้น เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง อันเป็นรากฐานที่มั่นคงในการเสริมสร้างประเทศชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564)

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชน ซึ่งเป็นศูนย์รวมการเรียนรู้ในการสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565) อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชนด้านต่างๆ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของชุมชนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน โดยเป็นศูนย์การเรียนรู้ของประชาชน ที่ดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2564) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหลายแห่งทั่วประเทศรวมถึงจังหวัดเชียงใหม่จึงมีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ (กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาในภูมิภาค, 2565)

จากการศึกษาสภาพทั่วไปและสภาพปัญหาของแนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จากรายงานการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2563 และ 2564 พบว่า การขับเคลื่อนและการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังกล่าวสามารถพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้กับประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการประกันคุณภาพภายในของการดำเนิน

งานการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และจากรายการดังกล่าว ยังพบปัญหาในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่หลายด้าน เช่น ปัญหาทางด้านการบริหารจัดการและบุคลากรทางการศึกษาที่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการการศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจอมทอง, 2563) อีกทั้งบุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ทำงานประจำศูนย์นั้นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในพื้นที่อื่น ส่งผลให้การดำเนินงานของการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เกิดช่องว่างในการพัฒนาระบบจัดการการศึกษาและการจัดการกิจการสอน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาด้านการเงินและการขาดแคลนทรัพยากร ในการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในศูนย์การเรียนรู้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจอมทอง, 2564)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนบ้านสานฝันปันสุขในการปฏิบัติหน้าที่รองประธานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จึงมีความต้องการที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาครั้งนี้นอกจากจะได้เป็นแนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้มีคุณภาพในการบริหารการจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชนที่สามารถตอบสนองความต้องการ

ของชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชน เป็นการยกระดับคุณภาพสังคมของชุมชนให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ได้เข้าถึงการศึกษาและส่งเสริมการมีอาชีพและการมีรายได้ของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย ประธานและรองประธานศูนย์ฯ จำนวน 27 คน คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 75 คน รวมทั้งสิ้น 102 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ตามรูปแบบการบริหารจัดการ 4Ms ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคคล 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารทรัพยากร 4) ด้านการบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ทั้งฉบับ = 0.99 และการนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พบว่า ค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha Coefficient)

ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 ซึ่งถือได้ว่าอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 ความเชื่อมั่น (Reliability) การนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	จำนวน (ข้อ)	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	ผลการพิจารณา
1. ด้านการบริหารบุคคล	12	0.996	ผ่านเกณฑ์
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	11	0.952	ผ่านเกณฑ์
3. ด้านการบริหารทรัพยากร	10	0.998	ผ่านเกณฑ์
4. ด้านการบริหารจัดการ	12	0.996	ผ่านเกณฑ์
ทั้งฉบับ	45	0.981	ผ่านเกณฑ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้ ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาประจำการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ

แบบสอบถามไปยังศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอเก็บข้อมูลจากประธาน รองประธาน และคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยแยกตามจำนวนอัตราส่วนที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละศูนย์การ

เรียนรู้ชุมชน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้วนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ 2) วิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2562) ดังนี้ $PNI_{modified} = (I-D) / D$ โดย I (Important) หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ D (Degree of Success) หมายถึง สภาพปัจจุบัน จากนั้นนำข้อมูลประเด็น

ปัญหาการจัดลำดับความสำคัญ ข้อมูลความต้องการ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำมาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงของความ ต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมทุกด้าน

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D) (N = 102)			สภาพที่พึงประสงค์ (I) (N = 102)			ค่า PNI modified	ลำดับ
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ		
1. ด้านการบริหารบุคคล	3.40	0.81	ปานกลาง	4.91	0.43	มากที่สุด	0.45	1
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.42	0.76	ปานกลาง	4.90	0.49	มากที่สุด	0.43	2
3. ด้านการบริหารทรัพยากร	3.38	0.77	ปานกลาง	4.74	0.72	มากที่สุด	0.40	4
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.43	0.83	ปานกลาง	4.84	0.60	มากที่สุด	0.41	3
โดยรวม	3.41	0.79	ปานกลาง	4.85	0.57	มากที่สุด	0.42	-

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ($PNI_{modified}$) โดยรวมเท่ากับ 0.42

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารบุคคล ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.81$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\mu = 3.42$, $\sigma = 0.76$) ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.83$) และด้านการบริหารทรัพยากร ($\mu = 3.38$, $\sigma = 0.77$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารบุคคล ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.43$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.49$) ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.60$) และด้านการบริหารทรัพยากร ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.72$) ตามลำดับ

เมื่อนำมาเรียงอันดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว จากมากไปหาน้อย ผลปรากฏดังนี้ ด้านการบริหารบุคคล ($PNI_{modified} = 0.45$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($PNI_{modified} = 0.43$) ด้านการบริหารจัดการ ($PNI_{modified} = 0.41$) และด้านการบริหารทรัพยากร ($PNI_{modified}$)

= 0.40) ตามลำดับ

ผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยนำมากำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ในขั้นตอนต่อไป เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีการปฏิบัติที่ดี โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยที่ได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำไปสู่การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา และนำมาจัดทำแนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

5. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว ตามด้านการบริหารบุคคล โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรให้บริการประสานงานในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีกระบวนการ วิธีการไม่สามารถส่งเสริมบุคลากรให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติขององค์กรเป็นหลัก โดยต้องมีการจัดระเบียบวิธีการทำงาน รวมถึงการให้ความร่วมมือ ประสานงานในการปฏิบัติงานให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบัวบุญอุดมทรัพย์ และผดุงพันธ์ พลไชยมัตย์ (2566, หน้า 131-143) กล่าวว่า การประสานงานจะต้องเป็นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละคน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อองค์กรเพื่อตามกำหนดเวลาที่ตกลงและความสอดคล้องในงาน โดยจะต้องมีการสื่อสารที่เข้าใจตรงกันอย่างรวดเร็วและราบรื่น และด้านผู้ประสานงานจะต้องประสานทุกฝ่ายเข้าร่วมทำงานเพื่อตรงไปสู่จุดหมายเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องแนวคิดกับจักรวาล สุขไมตรี (2561, หน้า 263-275) กล่าวถึง การประสานงานเป็นกระบวนการ การร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่การงานของบุคลากรในองค์กรตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการร่วมกันทำงานให้สอดคล้องกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานที่วางไว้ เป็นต้น

1.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว ตามด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และ

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การวางแผนการใช้งบประมาณ เพื่อสำหรับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการใช้งบประมาณ ยังไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ และไม่ตอบบริบทพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยควรมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของพัชรินทร์ ยืนนาน (2560) กล่าวถึง ด้านการรายงานงบประมาณและผลการดำเนินงาน โดยมีแนวทางด้านการติดตามประเมินผลให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายรายงานผล การปฏิบัติงานเป็นประจำทุกเดือน และองค์กรควรแต่งตั้ง คณะทำงาน ติดตาม ประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้มีการติดตามประเมินผลอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของสรารักษ์ ศิริพงษ์ (2559) พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณ เรียงลำดับการแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ การบริหารบัญชี การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การจัดทำและเสนอของบประมาณการบริหารงานบัญชีการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาการจัดสรรงบประมาณตามลำดับ เป็นต้น

1.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว ตามด้านการบริหารจัดการโดย

ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งควรเริ่มต้นด้วยการทำการวิเคราะห์ความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน เพื่อระบุหัวข้อหรือพื้นที่ที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนหลักสูตรและการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สามารถช่วยให้มั่นใจได้ว่าหลักสูตรและกิจกรรมตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนวล แดงภู, เขาวฤทธิ โสภักดี และขวัญภา วงศ์ไพศาลสิริกุล (2561, หน้า 255-266) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จ มีการจัดการที่ดี มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนเป็นต้น

1.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลดอยแก้ว ตามด้านการบริหารทรัพยากร โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการให้บริการและการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ขาดการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของศูนย์การเรียนรู้และผู้เรียนในเรื่องของวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการทำงาน เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2542) และ 70 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมาย ว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของภานุพงษ์ หล้าแล้ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า แนวทางการบริหารทรัพยากร ควรจัดทำแผนควบคุมการใช้จ่ายวัสดุ อุปกรณ์ และวางแผนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคลากร เพื่อรับผิดชอบวัสดุ ครุภัณฑ์ ทั้งหมดเพื่อทราบ สภาพการใช้งาน ตลอดจนจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน

2. ผลการศึกษาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารบุคคล (PNI_{modified} = 0.45) ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ (PNI_{modified} = 0.43) ลำดับ

ที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$)
และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารทรัพยากร ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ควรหาแนวทางการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดแนวทางหรือทิศทางและนโยบายในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

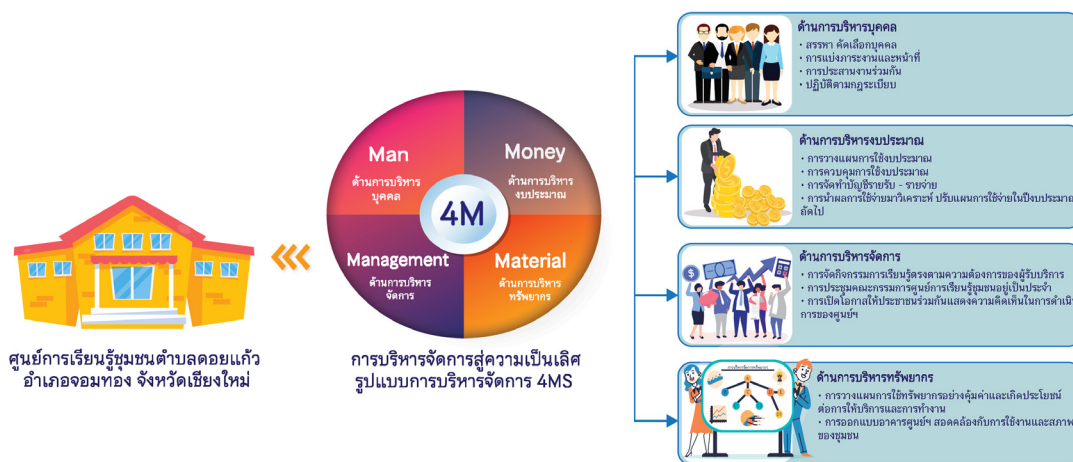
1.2 หน่วยงาน หรือคณะกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางหรือทิศทางและนโยบายในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ครั้งนี้มาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแล้วพัฒนาเป็นกลยุทธ์การบริหารหรืออาจนำรูปแบบการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นที่มีบริบทแตกต่างกันออกไป โดยอาจปรับเปลี่ยนตัวแปรให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ ตามรูปแบบการบริหารจัดการ 4Ms ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารบุคคล 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการบริหารด้านการบริหารทรัพยากร ซึ่งเป็นกระบวนการการบริหารที่มีระบบแบบแผนที่เชื่อถือได้ โดยความรู้และผลวิจัยที่ได้จะนำไปเป็นหลักการทฤษฎี หรือข้อปฏิบัติที่ทำให้ได้รับรู้และนำไปใช้เพื่อให้อาจปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดทำเป็นแนวทางขององค์กรเพื่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2564). รายงานประจำปี 2564 กรมการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). รายงานสถานการณ์สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับประเทศ ประจำปี 2564. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาในภูมิภาค. (2565). คู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรวาล สุขไมตรี. (2561). เทคนิคการประสานงานในองค์กร. วารสารวิชาการแพรวา ภาพลื่นรู้, 5(2), 263-275.
- บัวบุญ อุดมทรัพย์ และผดุงพันธ์ พลไชยมาตย์ (2566). ผลการพัฒนารูปแบบประสานงานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กรณีอำเภอไทรโยต จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 30(2), 131-143.
- พัชรินทร์ ยืนนาน. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ภาณุพงศ์ หล้าแหล่. (2565). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ศรินทร์า แดงภู, เขาวุธสิทธิ์ โสภักดี และขวัญนภา วงศ์ไพศาลศิริกุล. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบชุมชนบ้านร่องหมากน้อย ตำบลกลันตา อำเภอมะนัง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 16(1), 255-266.
- สรารักษ์ ศิริพงษ์. (2559). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). คู่มือการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภोजอมทอง. (2563). รายงานการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2563 ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภोजอมทอง.
- _____. (2564). รายงานการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2564 ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภोजอมทอง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Woods, A., et al. (2024). *Homelessness: challenges and opportunities in the “new normal”*. Retrieved from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/MHSI-02-2024-0032/full/html?skipTracking=true>
- Zachosova, N. (2023). Management Challenges for Strategic Restoration of Financial and Economic Security of Critical Infrastructure in The Conditions of War, Bani World, Industry 4.0 and Digitalization. *Economics, Finance and Management Review*, 4(16), 80-93.